

Amfibieën wereldwijd bedreigd

Massale sterfte door schimmel in de huid

Amfibieën zijn kikkers, padden en salamanders. De helft van alle amfibieën op aarde wordt met de dood bedreigd door een schimmel. Wat zijn de gevolgen van deze schimmel waardoor 'ie zo gevaarlijk is voor amfibieën? En kunnen we er iets aan doen?

Wat is er aan de hand?

Amfibieën komen al 350 miljoen jaar voor op aarde. Ze leefden al samen met de dinosaurërs! In totaal zijn er meer dan 6000 soorten bekend. Dit aantal zal binnenkort waarschijnlijk heel snel verminderen.

Mensen vormen al een poos een bedreiging voor veel amfibiesoorten. We kappen grote delen van tropische regenwouden voor de houtwinning of de landbouw. In deze regenwouden leven veel exotische kikkers. Zij slaan op de vlucht, maar kunnen eigenlijk nergens anders heen.

Nu is er nog een andere bedreiging bijgekomen: *Batrachochytrium dendrobatidis*, een moeilijke naam voor een levensgevaarlijke amfibieënschimmel.

Die schimmel verspreidt zich snel. Hij kan de hele kikkerbevolking van een bos binnen een paar weken doden.

In Amerika en Australië heeft de schimmel al veel slachtoffers gemaakt. Hij breidt zich snel uit naar de andere continenten, dus ook naar Europa. Hij is inmiddels ook al in Nederland en België aangetroffen!

Er is nog maar weinig onderzoek naar gedaan. Het is dus moeilijk om een schatting te maken van de schade. Maar sommige onderzoekers denken dat de helft van alle amfibieën op uitsterven staat.

Wat doet de schimmel?

Amfibieën leven zowel in het water als op het land en halen in het water én op het land adem met hun huid. Die is heel dun en laat zuurstof door. En dat is precies de reden waarom de schimmel gevaarlijk voor ze is. De schimmel tast hun huid zo aan, dat ze er niet meer door kunnen ademen. En als je geen adem meer kunt halen... dan ga je dood.

Het zou verschrikkelijk zijn als alle amfibieën op aarde door verstikking om het leven zouden komen. In het gunstigste geval kunnen we ze dan alleen nog in dierentuinen bekijken.

De gevolgen

Uiteindelijk is de schimmel niet alleen voor de amfibieën een bedreiging, maar voor het complete evenwicht in de natuur en dus ook voor ons.

Water waarin geen kikkervisjes meer leven, wordt troebel omdat er veel minder algen weggegeten worden.

Amfibieën eten veel muggen, ook malariamuggen. Dit zijn muggen die de levensgevaarlijke ziekte malaria op mensen kunnen overbrengen.

Als er geen amfibieën meer zijn om deze muggen te eten, komen er veel te veel muggen en dus ook malariamuggen.

Amfibieën zijn als voedsel belangrijk voor vogels en slangen. Het is voor die dieren niet zo makkelijk om ander voedsel te vinden.

En gif uit de huid van kikkers heeft ons veel geleerd. Onder andere over hoe we tegengiften kunnen maken. Maar ook hoe gif in heel lage doses soms juist voor sommige ziekten als medicijn kan dienen.

Help! Wat nu?

De schimmel is niet zomaar te stoppen. Daarom proberen dierentuinen over de hele wereld te redden wat er te redden valt. Ze nemen zoveel mogelijk amfibiesoorten in quarantaine. Dit betekent dat de dierentuinen speciale bakken neerzetten voor de kikkers, padden en salamanders. Deze zijn goed afgesloten, zodat de schimmel daar niet in kan doordringen. In die bakken komen dus alleen gezonde dieren.

Als er dan een remedie tegen de schimmel gevonden wordt, dan kunnen deze amfibieën wellicht weer terug gezet worden, zodat ze opnieuw een populatie op kunnen bouwen.

Swabben

Hoe weet je nou of een kikker gezond is of dat hij die schimmel bij zich draagt? Deskundigen halen een speciaal wattenstaafje drie tot vijf keer over de buik en pootjes van de kikkers heen. Ze noemen dat swabben. Ze onderzoeken de wattenstaafjes vervolgens in een laboratorium. Als ze de schimmel op een wattenstaafje vinden, dan heeft de geswabde kikker het ook en mag 'ie er in de quarantainebak niet bij.

